

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان
معاونت آموزشی دانشگاه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

طرح درس دانش خانواده و جمعیت

همکار محترم

از آنجایی که فرآیند یاددهی- یادگیری پروسه‌ای است که رسیدن به اهداف آن بدون برنامه‌ریزی امکان‌پذیر نیست، لذا تدوین طرح درس در آغاز فرآیند آموزش (به‌عنوان نقشه و راهنمای تدریس برای مدرسین و دانشجویان)، ضروری بوده و به‌عنوان یکی از ابزارهای اصلی فعالیت آموزشی مدرسین مطرح است. لذا خواهشمند است مدرسین محترم در تکمیل طرح درس نهایت دقت را مبذول فرمایند.

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همه موارد این بند ضروری است)
عنوان درس: دانش خانواده و جمعیت

- نام و نام خانوادگی مدرس: دکتر معصومه زنگنه
- نام و نام خانوادگی مسنول درس: دکتر معصومه زنگنه
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: آقای دکتر منصور حیدری
- نوع و میزان واحد به تفکیک: ● نظری 2 واحد
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: پزشکی، دکترای عمومی
- مکان آموزش: دانشکده پزشکی

اهداف درس

خانواده اساسی ترین بنیاد هر اجتماع است و نسل حاضر نیازمند اطلاعات به روز و کاربردی میباشد تا بتواند در مسیر تشکیل خانواده آگاهانه قدم بردارد. کتاب دانش خانواده و جمعیت که براساس « طرح تحول کوتاه مدت دروس معارف اسلامی» تالیف شده ، نکاتی از محورهای اصلی و مورد نیاز دانشجویان را در رابطه با این موضوع مد نظر قرار داده و به آنها پرداخته است. اهداف اصلی این کتاب شامل شناخت انسان ، آسیب شناسی روابط خارج از چهارچوب عرف و شرع ، مسائل حائز اهمیت قبل از ازدواج ، مهارت های لازم جهت انتخاب همسر شایسته ، عوامل تحکیم خانواده و مهارتهای لازم جهت روابط پایدار خانواده ، اهمیت فرزند آوری و بیان چالشهای جمعیتی ایران و ارائه راهکار های برون رفت از این چالشها می باشد.

شرح درس

در این درس، دانشجویان با آشنایی با آسیب های روابط بین دختران و پسران قبل از ازدواج روابط خود را مدیریت می کنند و راهکارهای انتخاب درست همسر شایسته را فرامی گیرند ، مدیریت خانواده را می آموزند با اهمیت فرزند آوری و بحران جمعیتی ایران در آینده ای نه چندان دور آشنا شده و درباره مهمترین انتخاب انسان جهت تشکیل خانواده مهارت های لازم را کسب می کنند .

ردیف	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری از دانشجو انتظار می رود پس از پایان دوره بتواند:	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
اول	- شناخت روابط انسان با جنس دیگر - انواع ارتباط در حوزه رفتارهای جنسی	- ارزش های انسانی و هویت خویش را ارزیابی نماید. - شیوه های رایج ارتباط با جنس دیگر را توضیح دهد - شیوه های رایج ارتباط با جنس دیگر را نقد و ارزیابی	شناختی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی	2-3 سؤال شفاهی
دوم	- رفتارهای جنسی مطلوب از دیدگاه اسلام	- رفتارهای جنسی مطلوب از دیدگاه اسلام را بیان نماید. - مدیریت غریزه ی جنسی و ارتباط با جنس دیگر را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی	2-3 سؤال شفاهی
سوم	- مهارتهای لازم برای مدیریت ریزه و تقویت خویشتن داری	- راهکارهای اندیشه ای، جهت مدیریت غریزه و تقویت خویشتن داری جنسی را توضیح دهد. - راهکارهای رفتاری، جهت مدیریت غریزه و تقویت	شناختی	پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی	2-3 سؤال شفاهی

ردیف	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری از دانشجو انتظار می‌رود پس از پایان دوره بتواند:	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
		خویشتن داری جنسی را توضیح دهد.					
چهارم	ازدواج موقت	<ul style="list-style-type: none"> - عقد موقت را در بعد فردی با مثالهایی از عصر حاضر ارزیابی و نقد نماید. - عقد موقت را در بعد اجتماعی با مثالهایی از عصر حاضر ارزیابی و نقد نماید. 	شناختی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی	2-3 سؤال شفاهی
پنجم	- مدیریت روابط عاطفی دختران و پسران	<ul style="list-style-type: none"> - اصول کلی مهارتهای رفتاری مدیریت روابط عاطفی با جنس دیگر توضیح دهد. - مدیریت شکست عاطفی را با ذکر مثالهایی از عصر حاضر توضیح دهد. 	شناختی	پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی + پخش کلیپ	2-3 سؤال شفاهی
ششم	ازدواج و کارکردهای آن	<ul style="list-style-type: none"> - کارکردهای ازدواج را با ذکر مثالهایی از عصر حاضر توضیح دهد. - زمان مناسب ازدواج را با ذکر مثالهایی از عصر حاضر نقد و ارزیابی نماید. 	شناختی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی	2-3 سؤال شفاهی
هفتم	تسهیل موانع ازدواج در رویارویی با موانع	<ul style="list-style-type: none"> - راهکارهای مناسب در رویارویی با موانع ازدواج در عصر معاصر را تحلیل و ارزیابی نماید. 	شناختی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی	2-3 سؤال شفاهی
هشتم	- انتخاب همسر شایسته	<ul style="list-style-type: none"> - یکی از عوامل موثر در انتخاب همسر شایسته، شناخت خود است این مسئله را با ذکر مثال بیان نماید. - معیارهای همسرگزینی را بیان کند - مهمترین روشها برای شناخت همسر آینده را توضیح دهد. - شرایط عقد ازدواج را بیان نماید. 	شناختی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی + پخش کلیپ	2-3 سؤال شفاهی
نهم	عوامل تحکیم خانواده و مهارتهای رفتاری آن - عوامل اعتقادی	<ul style="list-style-type: none"> - عوامل اعتقادی تحکیم خانواده را توضیح دهد. - عوامل اعتقادی تحکیم خانواده را مورد ارزیابی و مقایسه نماید. 	شناختی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی، کلیپ	2-3 سؤال شفاهی

ردیف	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری از دانشجو انتظار می‌رود پس از پایان دوره بتواند:	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
دهم	عوامل تحکیم خانواده و مهارت‌های رفتاری آن - عوامل رفتاری	- مهارت‌های رفتاری مرتبط با دین داری همسران را توضیح دهد. - عوامل رفتاری همسران را دسته بندی نماید و هرکدام را با ذکر مثال بیان نماید.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی	2-3 سؤال شفاهی
یازدهم	اهمیت فرزند آوری - آثار و فواید فرزندآوری	- اهمیت و جایگاه فرزند آوری را در اسلام توضیح دهد. - آثار و فواید فرزندآوری را دسته بندی نماید و با ذکر چند مثال هر کدام را شرح دهد.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی + پخش کلیپ	2-3 سؤال شفاهی
دوازدهم	موانع فرزندآوری	- موانع فرهنگی، اجتماعی فرزند آوری را توضیح دهد. - موانع طبیعی فرزندآوری را شرح نماید. - سقط جنین را توضیح دهد. عوارض سقط جنین را شرح دهد.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ		اسلاید آموزشی	
سیزدهم	تک فرزندی و پیامدهای آن - حمایت های اجتماعی و اقتصادی از فرزندآوری در قانون	- پیامدهای تک فرزندی برای والدین را توضیح دهد و ارزیابی نماید. - پیامدهای تک فرزندی برای فرزندان را شرح دهد و ارزیابی نماید. - حمایت های اجتماعی و اقتصادی از فرزندآوری در قانون را طبقه بندی و ارزیابی نماید. -	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی	2-3 سؤال شفاهی
چهاردهم	جمعیت شناسی، روند تحولات جمعیتی در جهان	- علم جمعیت شناسی و ضرورت آن را شرح دهد - تحولات جمعیتی جهان را شرح دهد و ارزیابی نماید.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	1:30	اسلاید آموزشی	2-3 سؤال شفاهی

روش ارزشیابی	وسایل کمک آموزشی	مدت زمان	روش تدریس	حیطه یادگیری	اهداف رفتاری از دانشجو انتظار می‌رود پس از پایان دوره بتواند:	سرفصل (عنوان)	نوبت
2-3 سؤال شفاهی	اسلاید آموزشی	1:30	سخنرانی، پرسش و پاسخ	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> - چند راهکار برون رفت از بحران جمعیت در ایران را بیان نماید. - شبهه ی کمبود آب و افزایش جمعیت را توضیح دهد. - شبهه ی پیشرفت اقتصادی و کاهش رشد جمعیت را توضیح دهد. - شبهه ی افزایش رشد جمعیت و افزایش بیشتر میزان بیکاری را شرح دهد. - شبهه ی کیفیت یا کمیت جمعیت را شرح دهد. - رشد جمعیت را با شرایط عصر حاضر ارزیابی نماید. 	<ul style="list-style-type: none"> راه کارهای برون رفت از بحران جمعیت - اعمال سیاست های جمعیتی مناسب - شبهات جمعیتی یا چالش های مطرح در جمعیت 	پانزدهم
-	-	1:30	پرسش و پاسخ			پاسخگویی به سوالات و شبهات دانشجویان در رابطه با سرفصل های کتاب	شانزدهم

شبهه نمره دهی

نوع ارزشیابی	تاریخ	ابزار ارزشیابی ¹	نمره
کوئیز		سوالات شفاهی در هر جلسه	2
تکلیف کلاسی		چک لیست (ارائه پاورپوینت و ارائه کلیپ و ویدئو در زمینه سرفصل کتاب درسی)	1
امتحان پایان ترم		آزمون کتبی (سوالات چهارگزینه‌ای)	17
سایر موارد	-		
مجموع			20 نمره

چک‌لیست برای ارزیابی تکلیف

نمره	آیتم‌ها
0/5	تهیه محتوای مرتبط با سرفصل کتاب درسی
0/25	رعایت اصول نگارش (طراحی PPT)
0/25	رعایت اخلاق حرفه‌ای (اجازه از نویسنده یا لینک یا منبع)
1 نمره	جمع

وظایف و تکالیف دانشجو:

1. ورود و خروج به موقع و رعایت شئون اسلامی و اخلاقی در کلاس درس
2. تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس: طبق قوانین و مقررات آموزشی
3. ارائه خلاصه نویسی بصورت پاورپوینت یا ارائه کلیپ و ویدئو در زمینه سرفصل‌ها مرتبط با اهداف طرح درس در قالب گروه 2 نفره یا 3 نفره
4. استفاده از گوشی تلفن همراه و سایر وسایل صوتی و تصویری برای ضبط کلاس ممنوع است.

منابع:

- دانش خانواده و جمعیت، طرح کوتاه مدت تحول دروس معارف اسلامی، جمعی از نویسندگان: تدوین نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛ معاونت پژوهشی دانشگاه معارف اسلامی، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف، 1401.

¹ ابزار ارزشیابی می‌تواند مواردی مانند آزمون تشریحی، سوالات کوتاه پاسخ، سوالات کامل کردنی، MCQs، ارائه پاور و... باشد.